

Protokół

12. posiedzenia, I. sesyi, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 5. października 1908.

Początek o godzinie 10 minut 20 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 111.

Ze strony Rządu: e k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 10. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 11. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 5. października 1908 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej: L. s.: 1770, 1772, 1777, 1781, 1786—1794, 1796, 1797, 1833, 1836—1841, 1854—1870, 1873, 1882—1890, 1897, 1904, 1917—1921.

Komisji szkolnej: L. s. 1769, 1776, 1778, 1779, 1783, 1795, 1798, 1799, 1824

do 1832, 1834, 1835, 1842—1851, 1871 do 1874, 1907, 1908, 1922.

Komisji gminnej: L. s. 1774, 1852.

Komisji petycyjnej: L. s. 1785.

Komisji administracyjnej: L. s. 1898, 1909—1913.

Komisji prawniczej: L. s. 1768.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. s. 1771, 1784, 1800, 1853, 1899, 1903, 1905.

Komisji drogowej: L. s. 1877, 1879, 1880, 1892—1896, 1923, 1924.

Komisji podatkowej: L. s. 1876.

Komisji kolejowej L. s. 1782.

Komisji przemysłowej: L. s. 1775, 1878, 1891, 1906.

Komisji sanitarnej L. s. 1773.

Komisji solnej: L. s. 1780, 1901, 1902, 1916

Komisji reformy wyborczej: L. s. 1900.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skalaacie na za-

ciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 koron na budowę drogi Skaląt-Iwanówka-Kaczanówka.

Sprawozdawca p. Wereszczyński uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi na przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Przemawia p. Merunowicz.

Przemawia po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje :

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji bankowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie Banku krajowego i o wniosku p. Stefezyka w sprawie hipotecznych pożyczek włościańskich.

Przemawia zapisany do głosu p. Senyk.

Przemawia zapisany do głosu p. Kozłowski.

Marszałek wzywa p. Kozłowskiego, by nie odpowiadał na przerywania p. Tymoteusza Starucha.

Przemawia dalej zapisany do głosu p. Kozłowski.

Przemawia sprawozdawca p. Hupka i oznajmia, że godzi się na poprawkę p. Stefezyka, aby w wniosku III. komisji po słowie : „właścicielom“ dodać słowo : „mniejszych“, następnie na rezolucję p. Leo, wreszcie przyjmuje V. rezolucję p. Stapińskiego w następującej treści :

„Sejm stojąc in merito na stanowisku uchwalonych przez siebie w sprawie kredytu parcelacyjnego z dnia 7. listopada 1905 rezolucyj, poleca Wydziałowi krajowemu zbadać, czy na podstawie dotychczasowych doświadczeń nie byłaby pożądaną rewizya tych rezolucyj pod względem przepisanych tam formalności i ewentualne wnioski w tej sprawie w tej jeszcze sesji przedłożyć“.

W końcu p. sprawozdawca wnosi o przekazanie rezolucyj p. Stojalowskiego komisji bankowej z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania w tym przedmiocie w ciągu tej sesji.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta :

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym za rok 1907.

Marszałek otwiera rozprawę nad tym wnioskiem komisji.

Przemawia p. Stojalowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta :

II. Sejm udziela Dyrekcji Banku krajowego absolutorjum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia roku 1907.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek II. komisji.

Sprawozdawca czyta :

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Dyrekcją Banku krajowego postarał się jak najrychlej o taką zmianę przepisów i urządzeń Banku krajowego, któraby ułatwiła właścicielom gospodarstw rolnych korzystanie z długoterminowego kredytu hipotecznego, w szczególności przy użyciu też stosownego pośrednictwa spółek oszczędności i pożyczek.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Kędzior.

Przemawia p. Milewski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy na wniosek p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Tymoteusz Staruch i Stojalowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Tymoteusz Staruch.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojalowski.

Przemawia p. Kozłowski dla sprostowania faktycznego.

P. sprawozdawca zrzeka się głosu i oznajmia, że przyjmuje poprawkę p. Stefczyka, aby po słowie „właścicielom“ dodać słowo „mniejszych“.

Izba uchwała wniosek III. komisji wraz z poprawką p. Stefczyka, przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Merunowicza, która opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Dyrekcją Banku krajowego obmyślił taką zmianę przepisów o udzielaniu pożyczek hipotecznych w listach zastawnych Banku krajowego któraby umożliwiła udzielanie takich pożyczek w zdrojowiskach i miejscach klimatycznych nawet na domy drewniane, jeżeli są kryte ogniotrwałym materiałem i ubezpieczone od szkód pożarowych.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca oznajmia, że przyjmuje tę rezolucję.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Merunowicza przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Marszałek odczytuje IV. rezolucję p. Stapińskiego, która opiewa:

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Dyrekcją Banku krajowego wydał niezwłocznie zarządzenia w celu ułatwienia działającym w myśl uchwał Sejmu instytucjom pośrednictwa parcelacyjnego korz. stanie z kredytu w Banku krajowym.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Stapińskiego przyjętą przez p. sprawozdawcę.

Marszałek odczytuje rezolucję V. p. Stapińskiego, która opiewa:

V. Sejm poleca Wydziałowi krajow., aby zbadał, czy na podstawie dotychczasowych doświadczeń nie byłaby wskazana rewizja rezolucji z 7. listopada 1905 w sprawie kredytu parcelacyjnego pod względem przepisanych formalności i ewentualne wnioski w tej sprawie przedłożył Sejmowi jeszcze w tej sesji.

Marszałek oznajmia, że rezolucję tę przyjął p. sprawozdawca ze zmianą tak, że rezolucya opiewa:

Sejm, stojąc in merito na stanowisku uchwalonych przez siebie w sprawie kredytu parcelacyjnego z dnia 7. listopada 1905 rezolucyj, poleca Wydziałowi krajow. zbadać, czy na podstawie dotychczasowych doświadczeń nie byłaby pożądaną rewizja tych rezolucyj pod względem przepisanych tam formalności i ewentualne wnioski w tej sprawie w tej jeszcze sesji przedłożyć.

Marszałek otwiera rozprawę nad powyższą rezolucją,

Przemawia p. Stapiński i oznajmia, że przyjmuje rezolucję w stylizacji p. sprawozdawcy.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała rezolucję V. p. Stapińskiego w brzmieniu zaproponowanem przez p. sprawozdawcę, a przyjętem przez p. Stapińskiego.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Leo, która opiewa:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu by w porozumieniu z Dyrekcją Banku krajowego zbadał sprawę wprowadzenia ułatwień w korzystaniu z bezpośredniego kredytu w Banku krajowym sferom rękodzielniczym i handlowym, tudzież spółkom budowlanym, mającym na celu budowę domów mieszkalnych w miastach i miasteczkach, gdzie panuje drożyzna mie-

szkaniowa, oraz przedstawił w powyższej sprawie Sejmowi sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami na najbliższej sesji.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucję p. Leo.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Stojałowskiego, która opiewa:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Dyrekcją Banku, a w danym razie z Rządem wziął pod rozwagę założenie kas Raiffeisena dla rękodzielników i małomieszczan na wzór takichże kas założonych dla włościan i przedłożył w tym kierunku projekt na najbliższej sesji.

Marszałek oznajmia, że sprawozdawca wniósł o odesłanie tej rezolucji do komisji bankowej z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania w tym przedmiocie w ciągu obecnej sesji sejmowej

Izba uchwała bez rozprawy wniosek p. sprawozdawcy, tj. przekazanie powyższej rezolucji p. Stojałowskiego komisji bankowej z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania w tym przedmiocie w ciągu obecnej sesji sejmowej.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Skarbka w przedmiocie przyspieszenia regulacji i obwałowania Dniestru i Strwiąża.

Sprawozdawca p. Kędzior, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zmienił postanowienia §§. 3. i 5. rozporządzenia wykonawczego z dnia 6. lutego 1901 Dz. u. kr. Nr. 32 do ustawy o regulacji górnego Dniestru z dopływami w tym kierunku, ażeby roboty przy tej regulacji ukończone zostały w r. 1919.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem jak najrychlej przystąpił do budowy przepustów w drogach holowniczych Dniestru i Strwiąża dla odwodnienia gruntów nadbrzeżnych i odprowadzenia wody pochodzącej z wylewów.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby jak najrychlej zarządził opracowanie projektu obwałowania Dniestru i Strwiąża od Sambora w dół i przedłożył Sejmowi do lat trzech projekt ustawy zapewniającej wykonanie obwałowania przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I—III. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie praktycznego kursu dozorców drenarskich.

Sprawozdawca p. Krynicki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 24. kwietnia 1908 LW. 28675/1908 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie Sejm przyjuje do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1908 piętego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Myślenicach na przyjęcie imieniem powiatu gwarancji czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Sprawozdawca p. Skołyszewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Myślenicach na przyjęcie gwarancji czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatu w Myślenicach zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu myślenickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75 licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna, rat w wysokości 4⁵⁵/₁₀₀ rocznie, potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 200.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzezczonej kol-i.

Art. II.

Warunki zobowiązania wymienionego w Art. I. określi osobna umowa między Reprezentacją powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy straci moc obowiązującą ustawa z 11.

grudnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 15 z roku 1901 w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Myślenicach na pokrywanie niedoborów projektowanej lokalnej kolei żelaznej ze Swoszowic względnie Podgórze na Myślenice do Lubienia względnie Mszany dolnej, ewentualnie na zaciągnięcie odpowiedniej pożyczki na zakupno akcyi zakładowych tejże kolei.

Art IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na przyjęcie imieniem powiatu gwarancji czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Sprawozdawca p. Skołyszewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Wieliczce na przyjęcie gwarancji dochodu czystego od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu w Wieliczce zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu wielickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75, licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Mysłenice-Mszana dolna, rat w wysokości 4.55% rocznie potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 15.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzeczonyj kolei.

Art. II.

Warunki zobowiązania wymienionego w Art. I. określi osobna umowa między Reprezentacją powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycji gminnej miasta Rzeszowa co do urządzenia wodociągu miejskiego.

Sprawozdawca p. Schätzel, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czy-

tania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony pod /%. projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o obowiązku właścicieli domów w król. wol. mieście Rzeszowie połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu, położonego w obrębie gminy król. wol. miasta Rzeszowa, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczym placu połączyć dom swój z tym wodociągiem. Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić podług przepisów regulaminu technicznego (§. 6.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu 2 lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu. Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w tym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i stratę. — Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Rzeszowa, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urzą-

dzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 metra poza wodomierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

Od obowiązku, określonego w §. 1. ustęp pierwszy, może uwolnić Magistrat tych właścicieli domów, którzy w przeciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy wykażą się poświadczeniem zakładu upoważnionego przez władze do badania środków spożywczych, że woda w ich studniach jest zdrową, o ile te studnie przed wejściem w życie tej ustawy istniały. — Uwolnienie to może jednak Magistrat odwołać jeżeli przy następnem badaniu wody okaże się, że stała się niezdrową. (Koszta ponownego badania wody ponosi gmina, jeżeli woda uznana zostanie za zdrową, zaś właściciel tego domu, jeżeli woda zostanie uznana za niezdrową). Gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu, o ile powstał przed wejściem w życie ustawy, będą za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. ust. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej czy też w inny sposób. Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska również zezwolić na urządzenie kosztem właściciela i dla zakładów przemysłowych lub kolonii robotniczych, położonych w obrębie gminy, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim. Przeciw omówionym w tym paragrafie uchwałam Magistratu i Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracji wodociągu miejskie-

go, tudzież rozszerzenia sieci rur wodociągowych przysłuży gminie król. wol. miasta Rzeszowa prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, od budynków w obrębie gminy się znajdujących: a) podatku gminnego aż do wysokości 5% od zeznawanego przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej, b) opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, jak np. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych i t. p., według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie, c) opłata stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody podług taryfy, za użycie wody do celów przemysłowych, jako to: łaźnienek, hoteli, kawiarni, ogrodów i t. p. jako też (opłaty stosownie do ceny jednostkowej za 1 m³ wody podług taryfy za nadmiar użytej w roku wody, t. j. ponad ilość, której wartość podług ceny taryfowej odpowiada opłacoemu podatkowi wodociągowemu). Podatek gminny od czynszów a) i opłaty b) c) nie obciążają realności położonych przy ulicach i placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi. Od podatku gminnego a) może Rada gminna uwolnić tych lokatorów, którzy płacą czynsz nieprzenoszący 100 koron rocznie. Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego w a).

§. 6.

W granicach oznaczonych § 5. a) i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 5. b i c) ma Rada ustanowić corocznie wysokość gminnego podatku (§. 5. a).

§. 7.

Podatek gminny (§. 5. a) i opłaty za używanie wody (§ 5. b i c) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody. Za podatek gminny (§. 5. a) odpowiadają gmi-

nie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lektorów. Opłaty zaś za używanie wody (§. 5 b i c) ściągane będą wprost od pobierających wodę, lub od tych, na których żądanie zakład wodociągowy wody dostarcza. Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin (§. 9.).

§. 8.

Podatek gminny i opłaty (§. 5. a, b, c) ściągane będą w obrobie gminy od obowiązków do ich ponoszenia podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 9.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 5. b i c), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 7.) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy co do używania wody i wynagrodzenia za używanie wodomierzy uchwali Rada miejska. Uchwała ta jednak wymaga zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem. W taki sposób może nastąpić zmiana regulaminu taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwala przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czy-

tania, Izba uchwala powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów dwóch odrębnych gmin administracyjnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia o rozłączeniu osad Tyniowice-Chorzów, powiat Jarosław, i utworzeniu z nich samoistnych gmin administracyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Osady Tyniowice-Chorzów w powiecie jarosławskim, tworzące obecnie jedną gminę administracyjną a dwie gminy katastralne, rozdziela się i tworzy się z nich dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Tyniowice, drugą zaś pod nazwą Chorzów, a to w granicach dotychczasowych gmin katastralnych.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Tyniowicach-Chorzowie, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Tyniowice i Chorzów.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia kańczuka“.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Zagórze, powiat Przeworsk, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczuka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości powstałe wskutek rozparcelowania majątności tabularnej Zagórze, powiat Przeworsk, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają nową samoistną gmi-

nę administracyjną pod nazwą Medynia kańczuka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Jagienka“.

Sprawozdawca p. Skołyszewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem

Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości, powstałe wskutek rozparcelowania majątności tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają samoistną gminę administracyjną pod nazwą Jagienka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o petycji gminy Wygnanka, powiatu czortkowskiego o zaliczenie jej do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 nr. 51 Dz. u. kraj.

Sprawozdawca p. Merunowicz odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Reprezentacji gminy Wygnanka w powiecie czortkowskim o zaliczenie jej do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 nr. 51 Dz. u. kraj. odstępuje się Wydziałowi krajowe-

mu do wszechstronnego zbadania poruszanej w niej sprawy i przedłożenia odpowiednich wniosków Sejmowi w następnej sesyi.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Zwierzchności gminnej w Lataczu o udzielenie pozwolenia na odbywanie jarmarków tygodniowych.

Sprawozdawca p. Dudykiewicz odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Zwierzchności gminnej w Lataczu o udzielenie pozwolenia na odbywanie jarmarków tygodniowych odstępuje się c. k. Namiestnictwu do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie pozwolenia Reprezentacji powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318,400 kor. na pokrycie pretensji kosztów budowy szpitala w Białej.

Marszałek oznajmia, że sprawę tę usuwa z porządku dziennego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

Sprawozdawca p. Skołyaszewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załą-
czony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor, i utworzenie z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczki i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krokowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć potok zwany „Malinowskim”.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Laszkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam **Mojemu** Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przemawia p. Kiweluk i wnosi na zwrócenie sprawozdania komisji w tym przed-

miocie Wydziałowi kraj. celem dokładnego zbadania potrzeby rozłączenia tej gminy i przedłożenia wniosku na najbliższej sesji sejmowej.

Przemawia p. Tymoteusz Staruch i wnosi o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Tymoteusz Staruch.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Skwarko.

Przemawia p. Kiweluk.

Przemawia p. Dudykiewicz.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca odraczający wniosek p. Kiwelka, następnie odrzuca oddzielnie wniosek p. T. Starucha o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Marszałek otwiera rozprawę nad art. I.

Przemawia p. Skwarko.

Przemawia p. T. Staruch.

Przemawia p. Bojko.

Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez p. sprawozdawcę Izba uchwała art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć potok zwany „Malinowskim“

Izba uchwała bez rozprawy art. II. z godnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Laszkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Izba uchwała bez rozprawy art. III. z godnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Izba uchwała bez rozprawy art. IV. z godnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy art. V. komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia 6. 10. 1908 o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor i utworzeniu z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański odczytuje zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Odwolując się do paroletnich rezolucyi Wysokiego Sejmu, uznających potrzebę otwarcia seminaryum nauczycielskiego tak męskiego, jako też żeńskiego we wschodniej części kraju, a w szczególności utworzenia jednego z nich w Brzeżanach, jako miejscowości najwiecej odpowiadającej interesowi tej części kraju, wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrybiej przystąpił do utworzenia seminaryum bądźto męskiego, bądź żeńskiego w Brzeżanach.

Wnioskodawca:
Schätzel.

Merunowicz, Federowicz, Kleski, Rayski, Doliński, Adam, Jahl, Sare, Tertil, Ciuchciński, Jabłoński, Niementowski, Sala, Skarbak, Bednarski.

W n i o s e k

Zważywszy, że zabezpieczenie Krakowa, Podgórze i okolicy przed powodzią nie byłoby zupełnie bez obwałowania brzegów Wilgi;

zważywszy, że wody Wilgi rok rocznie wyrządzają niepomierne szkody Podgórzowi i okolicy;

zważywszy, że projekt obwałowania Wilgi od jej ujścia do Wisły wstecz do gościńca rządowego dotychczas nie został przez władze centralne zatwierdzony;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie przystąpił do obwałowania Wilgi od jej ujścia do Wisły wstecz, przynajmniej do gościńca rządowego.

Wnioskodawca:
Maryewski.

Merunowicz, Schätzel, Bandrowski, Adam, Sare, Jabłoński, Kleski, Sala, Skołyżewski, Doliński, Niementowski, Skarbek, Federowicz, Kędzior.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił do utworzenia Sądu powiatowego z siedzibą w Łącku powiat Nowy Sącz.

Wnioskodawca:
Wincenty Myjak.

Bernadzikowski, Witos, Bis, Długosz, Cieluch, Styła, Ptak, Stefczyk, Jampolski, Szwed, Lewakowski, Skołyżewski, Kędzior, Kręzel, Stapiński.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy najbliższem pomnożeniu ilości starostw przeprowadził ustanowienie drugiego c. k. Starostwa powiatowego w obrębie dotychczasowego powiatu politycznego nowo-sandecckiego, a to z siedzibą w Łącku.

Wnioskodawca:
Myjak.

Długosz, Bernadzikowski, Witos, Bis, Cieluch, Styła, Jampolski, Szwed, Ptak, Lewakowski, Stapiński, Skołyżewski, Stefczyk, Kędzior, Kręzel.

I n t e r p e l a c y a

W kilku gminach powiatu cieszanowskiego, a mianowicie w Kadłubiskach, Narolu wsi, Chlewiskach, Łukawicy, Hucie różanieckiej, pełnił p. Paweł Rebizant obowiązki pisarza gminnego. Z zadań swoich wywiązywał się tak, że c. k. Starostwo w Cieszanowie pismem z dnia 9. lutego 1907 l. 3317 wyraziło mu uznanie i poleciło go gminom jako zdolnego pisarza wypróbowanego w wzorowym prowadzeniu czynności kancelaryjnych gminy Huta różaniecka, a Wydział powiatowy w Cieszanowie udzielił mu urzędowej pochwały za uporządkowanie kancelaryi w wymienionych gminach.

W okresie wyborem do parlamentu dawał p. Paweł Rebizant niejednokrotnie wyraz swym samodzielnym obywatelskim przekonaniom — nie dał się użyć za narzędzie do agitacji na rzecz kandydata forsowanego przez Starostwo i Wydział powiatowy, owszem otwarcie popierał kandydata Polskiego stronnictwa ludowego.

Starostwo i Wydział powiatowy wezwały go przed wyborami do siebie i usiłowowały wciągnąć go w akcyę wyborczą za niesympatycznym mu kandydatem, grożąc, że inaczej „zejść może na dziada“. — Ponieważ ani prośby ani groźby Starostwa ani widoki na korzyści i szkody materialne nie skłoniły p. Rebizanta do sprzeniewierzenia się swemu przekonaniu, wysłało c. k. Starostwo w Cieszanowie do gmin, w których p. Rebizant pełnił obowiązki pisarza, pismo z dnia 11. czerwca 1907 l. 14.593 następującej treści:

„Wedle tutejszego wykazu sekretarzy gminnych w tutejszej gminie obowiązki pisarza niejaki Paweł Rebizant. Funkcyjnaryusz ten pełni swe obowiązki urzędowe niedbale i lekkomyślnie, jak to zgodnie tutejszy Wydział powiatowy i c. k. Starostwo dostatecznie skonstatowały a nadto zachowanie się jego jest pod każdym względem naganne. Wreszcie jako małoletni i karany za przekroczenie §. 488 ustawy

karnej nie daje gwarancji, że trudne i odpowiedzialne obowiązki pisarza gminnego z pożytkiem i skutkiem prowadzić może. Z tego powodu c. k. Starostwo na podstawie §. 108. ust. gminnej usuwa na wniosek Wydziału powiatowego w Cieszanowie Pawła Rebizanta z posady pisarza gminnego i poleca się Zwierzchności gminnej, aby go o tej decyzji bezzwłocznie zawiadomiła i odebrała od niego wszystkie akta urzędowe“.

Ponieważ w odpowiedzi na przytoczony cyrkularz Starostwa interesowane Zwierzchności gminne odpisały, że zarzuty w nim uczynione p. Rebizantowi nie są zgodne z prawdą, że obowiązki swoje spełniał bez zarzutu, że o nagannem jego zachowaniu się ani im ani nikomu w gminie nie wiadomo, że przeciwnie obwiniony jest powszechnie szanowanym, że przytoczony §. 108. ust. gminnej najzupełniej podobnej prerogatywy Starostwu wobec funkcjonariusza gminy przez nią opłacanego nie daje, że ewentualne zadośćuczynienie temu żądaniu czynią zawieszem od uchwały Rady, że zresztą chcą mieć nadal Pawła Rebizanta pisarzem i aż do załatwienia wniesionego przezeń rekursu do Namiestnictwa zatrzymują go na zajmowanej posadzie. — wysłał Wydział powiatowy urzędnika do gmin, w których p. Rebizant był pisarzem i usunął go.

Wobec faktu, że zarzuty uczynione przez c. k. Starostwo p. Rebizantowi są najzupełniej gołosłowne, że wydanie mu przez nie samo świadectwo przed okresem wyborczym najoczywiściej późniejszym insynuacyom kategorycznie przeczy, że wobec wniesienia przez p. Rebizanta prze-

ciw wyrokowi sądowemu rekursu zarzut, że obwiniony był karany, był z gruntu kłamliwy, że przekroczenie przezeń §. 488 ust. karnej w niczem nie umniejsza jego kwalifikacyi na pisarza gminnego, że §. 108 ust. gminnej kompetencyi Starostwu usuwania funkcjonaryuszy gminnych zupełnie nie daje, że odpowiedzi gmin nadstane do Starostwa ujemnej opinii o Pawle Rebizancie stanowczo zaprzeczyły i wyraziły żądanie zatrzymania go, że cała ta sprawa jest jednym z wielu w powiecie cieszanowskim niegodziwych aktów represyi politycznych, podpisani zapytują c. k. Komisarza rządowego, w jaki sposób załatwiło c. k. Namiestnictwo rekurs wniesiony przez p. Pawła Rebizanta w tej sprawie i czy c. k. Namiestnik gotów jest uchylić nieuzasadnione zarządzenie Starostwa w Cieszanowie i obywatelowi niełusznie pozbawionemu chleba przywrócić możność zarobkowania.

Interpelant:
Jampolski w. r.

Krężel, Kiweluk, Sodomora, Lewicki, Makuch, Dumka, Bernadzikewski, Witos, Stapiński, Słyła, Lewakowski, Cieluch, Bis, Stefezyk, Myjak, Cipser. Ptak.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelację zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 6. października 1908 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 15 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.

Stanisław Henryk Badeni, w. r.